

از بخش سرطان بیمارستان پهلوی

آخرین تقسیم بندی سرطان پستان یا تقسیم بندی T.N.M.

* دکتر سهیل مجد

مدتها بود احساس میکردید تقسیم بندیهای جدیدی برای سرطانهای اعضاء مختلف بدن مورد احتیاج است و تقسیم بندیهای متنوعی که امروزه بکار میروند ناکامل بودن خود را بخوبی نشان داده اند.

اعضایی که بیشتر و زودتر از همه شامل تقسیم بندی شده اند آنهایی هستند که تقریباً در قسمت خارجی سطح بدن قرار گرفته و یا دسترسی بدانها نسبتاً آسانتر است و سر دسته این نوع سرطانها سرطان پستان است.

باید متذکر گردید که قبل از کنگره سرطان لندن - سازمان بهداشت جهانی و کمیته سرطان وابسته آن از لحاظ پیشرفت موضعی تمام سرطانها را بچهار قسمت تقسیم نموده بودند $T_1 T_2 T_3 T_4$ که در T_1 تومور متحرک بدون انتشار و پیشرفت موضعی و T_4 که تومور کاملاً باعضاء مجاور چسبیده بود.

در همین زمینه بعداً کمیته آمار و تقسیم بندی وابسته به UICC تقسیم بندی بالینی جدیدی را جهت سرطان پستان و حنجره پیشنهاد نمود که بعدها باید ملاک و مأخذی برای تقسیم بندی سایر تومورهای سرطان قرار گیرد تقسیم بندی که نگارنده به توضیح و انتشار آن مبادرت میورزد در کنگره سرطانی ژانویه ۱۹۶۰ لندن مورد قبول واقع گردیده و امروزه در مراکز مبارزه با سرطان مورد استناد است و بنام تقسیم بندی سیستم TNM خوانده میشود (T مخفف تومور N مخفف Node یعنی غده لنفاوی و M مخفف متاستاز میباشد) و بطور جامعتری T یعنی حالت موضعی تومور اولیه از لحاظ پیشرفت مستقیم، N یعنی حالت غده لنفاوی از لحاظ انتشار ظاهری و بالینی، M متاستازهای دور دست خارج از پستان - کبد - استخوان و غیره.

حالت تومور بچهار قسمت تقسیم میشود که تقریباً مطابقت با پیشنهاد WHO مینماید و بترتیب عبارتند از $T_1 T_2 T_3 T_4$.

علامت N فقط يك توصیف بالینی است بر حسب اینکه گانگلیون غیر محسوس N_0 محسوس N_1 و یا چسبیده N_2 باشد.

* رئیس درما نگاه بخش سرطان

N_3 موردی است که کانگلیون فوق ترفوه محسوس باشد بنابراین بجهار قسمت تقسیم

میشود $N_0N_1N_2N_3$

صرفنظر از آنکه آیا کانگلیون از لحاظ آزمایش میکروسکوپی آلوده است و یا اخیراً بعد از عمل جراحی آلوده بودن آنها ثابت گردید $N+$ است و اگر منفی باشد مطابق حالت بالینی غده لنفاوی نامگذاری میگردد .

همچنین M که علامت متاستاز است فقط يك تعريف بالینی است شما وقتی بیمار را از لحاظ بالینی معاینه نمودید و دلیلی بر متاستاز در کبد و یا استخوانها نیافتید M_0 است و اگر یافتید $M+$ است .

شما بیمارانی را خواهید یافت که وضع بالینی آنها با یکی از حالات مختلف M, N, T تطبیق مینماید وقتی وضع بیمار از لحاظ TNM مشخص گردید میتوان براحتی او را در یکی از چهار درجه بندی بالینی گروه بندی نمود .

مثلاً بیماریکه توموری در پستان دارد که اندازه قطر آن از پنج سانتیمتر کمتر بوده و نوك پستان را بداخل نكشیده است و چسبندگی به عضلات سینه و پوست ندارد - غده لنفاوی محسوس ندارد متاستاز در دست ندارد درجه يك با $Stage I$ است .

برعکس بیماری که تمام مشخصات فوق را داشته و يك متاستاز در ریه دارد $Stage IV$ است . تقسیم بندی فوق محدودیتهایی را برای عمل جراحی قائل است مانند حالت $Peau d' Orange$ پوست که اگر زیاد و یا دورتر از تومور اصلی باشد به $Stage III$ میرود که از عمل جراحی بطور قطعی باید صرفنظر نمود. رویهمرفته این تقسیم بندی میدان دید وسیع تری داشته و محققاً نتایجی که برای بیماران گرفته میشود بهتر خواهد بود .

تقسیم بندی فوق مؤکداً توصیه شده است آمارها و انتشارات عملی باید مطابق با آن باشد تا مورد استناد و قبول مزاکر و مجامع بین المللی قرار گیرد .

تقسیم بندی سیستم T.N.M

ژانویه ۱۹۶۰ میلادی

T-Tumor

- TI - توموری که دوسانتیمتر یا کمتر از آن در طویل ترین قطرش باشد .
- پوست سالم است (غیر از بیماری $Page$ که محدود به نوك پستان باشد) ..
- عدم کشیدگی نوك پستان بداخل .
- عدم چسبندگی به عضلات سینه

- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه
- T₂ - توموری که طویل‌ترین قطرش بین ۵-۲ سانتیمتر باشد .
یا چسبندگی به پوست بطور نا کامل موجود باشد - پوست فرورفته^۱ یا مهار شده^۲
یا بیماری Paget که از نوک پستان^۳ تجاوز نموده باشد .
- عدم چسبندگی به عضلات سینه
- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه .
- T₃ - تومور بین ۱۰-۵ سانتیمتر در طویل‌ترین قطرش .
یا چسبندگی به پوست بطور کامل (زخم یا انفیلتراسیون) موجود باشد .
یا Peau d' Orange در ناحیه تومور موجود باشد .
یا چسبندگی به عضلات سینه بطور کامل یا نا کامل موجود باشد .
- عدم چسبندگی به جدار قفسه سینه
- توضیح - چسبندگی نا کامل به عضلات سینه یعنی در مواقع انقباض عضلات فوق حرکت تومور محدود شود.
- T₄ - تومور بزرگتر از ۱۰ سانتیمتر در طویل‌ترین قطرش باشد .
- چسبندگی به پوست یا Peau d' Orange دورتر از تومور اصلی و نه دورتر از حدود پستان موجود باشد .
- چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود باشد .
- توضیح - جدار قفسه سینه شامل دنده‌ها عضلات بین دنده و عضله دندانه قدامی است و شامل عضلات سینه^۴ نمی‌شود .
- N = غده‌های لنفاتیک ناحیه^۴
- N₀ - محسوس نبودن غدد لنفاوی در همان طرف^۵
- N₁ - وجود غده لنفاوی متحرك در زیر بغل همان طرف .
- N₂ - وجود غدد لنفاوی غیر متحرك يك غده چسبیده بدیگری و یا چسبیده بدیگر عناصر
- تشریحی .
- N₃ - غده لنفاوی متحرك یا غیر متحرك در ناحیه فوق ترقوه همان طرف .

1- Dimpeled

2- Tethered

3- Nipple

4- Regional Lynph Nodes

5- Homolateral

- تورم بازو .

توضیح - تورم بازو ممکن است به علت انسداد مجاری لنفاوی حادث شود درچنین وضعی ممکن است غده‌های لنفاوی محسوس نباشند .

متاستازهای دوردست M

M_0 - بمعنی عدم وجود متاستاز دور دست است .

M - متاستازهای دوردست شامل - انتشار مستقیم به پوست دورتر از پستان مبتلا بسرطان و انتشار به پستان مقابل و در تمام حالاتی که علائم بالینی و بایر توشناسی متاستاز به ریه، پرده‌های جنب، استخوانها و یا کبد را ثابت نماید .

تقسیم بندی بالینی

تقسیم بندی بالینی ذیل پیشنهاد شده است .

Stage 1 - توموری است که حداکثر قطرش پنج سانتیمتر باشد (T_2 یا T_1) چسبندگی به پوست موجود نیست (T_1) یا ناکامل است (T_2) .

نوک پستان ممکن است بداخل کشیده شده باشد (T_2) یا بیماری Paget موجود باشد .

($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به عضلات سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به قفسه سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- غده‌های لنفاوی زیر بغل همان طرف محسوس نیست (N_0)

- متاستاز دوردست موجود نیست (M_0)

درجه دو یا Stage II

- توموری است تا پنج سانتیمتر یا کمتر از آن ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به پوست موجود نیست (T_1) یا ناکامل است (T_2)

- نوک پستان ممکن است بداخل کشیده شده باشد (T_2) یا بیماری Paget موجود

باشد ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به عضلات سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود نیست ($T_1 - T_2$)

- غده‌های لنفاوی زیر بغل همان طرف قابل لمس ولیکن متحرک کند (N_1)

- متاستاز دوردست موجود نیست (M_0)

درجه سه یا Stage III

قطر تومور بیشتر از پنج سانتیمتر باشد ($T_3 - T_4$) یا چسبندگی به پوست کامل باشد (T_3)

- یا انتشار به پوست دورتر از تومور اصلی رفته باشد (T_4)
 یا در ناحیه تومور Peau d'Organge موجود باشد (T_3)
 یا Peau d'Organge دورتر از تومور رفته باشد (T_4)
 - چسبندگی به عضلات سینه بطور کامل یا ناکامل موجود باشد (T_3)
 - چسبندگی به جدار قفسه سینه موجود باشد (T_4)
 - غده های لنفاوی همان طرف غیر متحرك باشند (N_2)
 - تورم بازو موجود باشد .
 - غده های لنفاوی فوق ترقوه همان طرف قابل لمس یا غیر متحرك باشند (N_3)
 - متاستاز دوردست موجود نباشد (M_0)
 درجه چهار یا Stage IV
 - متاستاز دوردست موجود باشد (M_+) بدون توجه به تومور اصلی و یا غدد لنفاوی.

مأخذ ومدارك:

I - Seventh International Cancer Congress

II - U.I.C.C انتشارات

III - کنفرانسهای بیمارستان رویال مارسدن لندن -